

VALTAKUNNANSYÖTTÄJÄN TOIMISTO**PÄÄTÖS**

20/490

Lintulahdenkuja 4
00530 HELSINKI
Puhelin 029 5620 800 Fax 029 5620 888

28.4.2020

Asianro
R 20/314

Asiaan osallinen

KUKKO MARKKU
16.12.62

Asianomistaja

KAVONIUS JAANA HELENA

Asia

VIRKAVELVOLLISUUDEN RIKKOMINEN
5.4.2020 TURKU
5680/S/0008634/20
Rikoslaki 40 luku 9 §

Tapahtumatiedot

Valtakunnansyyttäjän toimistoon on toimitettu Kavoniuksen sähköposteja, jotka hän toimittanut muun muassa Lounais-Suomen poliisilaitokselle.

Viesteissään Kavonius arvostelee Aleksi Sulkon tutkinnan päätöstä asiassa 5650/R/5651/20 sekä asiassa tehtyjä tutkintatoimenpiteitä. Kavonius tuo viesteissään esiin useita toimenpiteitä poliisille, jotka viestien mukaan uutta asiaan vaikuttavaa selvitystä.

Kirjoituksessaan Kavonius epäilee asiaan 5650/R/5651/20 liittyvillä henkilöillä olevan ns. oma mies poliisisissa.

Lisäksi Kavonius pyytää suoritettavaksi "Sulkkoa ja Kukkoa koskeva poliisirikoksen (RL 40:8 §) normaali esitutkinta, jossa Sulkon ja Kukon "temppuvalikoimaa" tulee verrata ETL:iin ja Pohan ohjeeseen ja niitä vertaamalla kuka tahansa toteaa, että Sulkon ja Kukon "tutkintamenetelmiä" ei laista ja ohjeesta löydy. Siksi ne rangaistaan RL 40:8 §:n mukaan virkarikoksina. Poliisin tehtäviin ei kuulu esitutkinnan tahallinen estäminen ja näytön heittäminen yli laidan sen kielletyn toiminnan toteuttamiseksi."

Hankittu selvitys

Käytössäni on ollut seuraava aineisto

- tutkintailmoitus 5680/S/8634/20
- Jaana Kavoniuksen sähköpostiviestit 9.4.2020 ja 12.4.2020 kaksi viestiä
- tutkintailmoitus ja tutkinnan päätös asiassa 5650/R/5651/20

Tutkinnanjohtajan päätös

Esitutkintaa ei toimiteta.

Ratkaisussa otetaan kantaa vain siihen, onko poliisin toiminnassa syytä epäillä rikosta.

Uuden asiaan vaikuttavan selvityksen tutkinnan jatkamiseksi tutkinnan päätösten jälkeen voi toimittaa poliisille tai esittää paikalliselle aluesyyttäjälle, että hän tekee asiassa ratkaisun määrääkö hän esitutkintalain 5 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella esitutkinnan ta tietyn esitutkintoimenpiteen suoritettavaksi.

Tässä ratkaisussa ei ole toimivaltaa ottaa kantaa asiassa 5650/R/5651/20 tehtäviin toimenpiteisiin tai mahdolliseen tutkinnan jatkamiseen eikä myöskään vastata viesteissä eri viranomaisille osoitettuihin selvityspyyntöihin.

Perustelut

Sovellettavat säännökset:

Kavoniuksen ilmoittaman poliisin toiminnan johdosta:

Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n mukaan, esitutkinnan toimittamatta jättämisestä, lopettamisesta 3 luvun 9 §:n 1 momentin taikka 10 tai 10 a §:n nojalla sekä päättämisestä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi on tehtävä kirjallinen päätös. Sama koskee muuta vastaavaa esitutkintapäätöstä, joka voi vaikuttaa asianosaisen oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätöksestä on ilmentävä:

- 1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset;
- 3) asia;
- 4) päätöksen perustelut ja sovelletut säännökset;
- 5) päätöksen sisältö; ja
- 6) lisätietoja antavan esitutkintavirkamiehen yhteystiedot.

Päätös annetaan esitutkinnassa läsnä olevalle asianosaiselle tai lähetetään postitse hänen ilmoittamaansa taikka muuten esitutkintaviranomaisen tiedossa olevaan osoitteeseen. Päätös saadaan jättää antamatta tai lähettämättä, jos siitä aiheutuisi haittaa kysymyksessä olevan rikoksen tai toisen siihen liittyvän rikoksen selvittämiselle. Ilmoitus on annettava tai lähetettävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun selvittämisestä aiheutuvaa haittaa ei voi enää aiheutua.

Esitutkintaviranomaisen päätöksistä on muuten voimassa, mitä niistä erikseen laissa säädetään.

Esitutkinnan aloittamisesta ilmoitetun menettelyn johdosta:

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukaan esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muuten on syytä epäillä, että rikos on tehty. Säännöksessä on kysymys rikoksen esitutkinnan aloittamisen edellytyksistä. Säännös merkitsee sitä, että rikosepäilyjen tai rikoksen tapahtumista koskevan väitteen tueksi tulee olla jokin objektiivisesti havaittava seikka tai seikkoja.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan asianomistajalle on annettava hänen tekemästään rikosilmoituksesta kirjallinen vahvistus, joka sisältää ilmoituksen tekemistä ja ilmoitettua rikosta tai tapahtumaa koskevat perustiedot.

Varmuutta tai suurta todennäköisyyttä rikoksen tekemisestä ei siis vaadita. Huomioon on esitutkinnan aloittamista harkittaessa otettava, että esitutkinnan tarkoituksena on nimenomaan rikosten tutkiminen eikä mahdollisten muiden oikeudellisten erimielisyyksien selvittäminen. Pelkkä väite rikoksen tapahtumisesta ei vielä ylitä esitutkintakynnystä. Esitutkinnan aloittamispäätökselle on voitava esittää asianmukaiset konkreettiset perusteet. Rajatapauksissa merkitystä on selvittämisentressillä, joka korostuu vakavien rikosten kohdalla (HE 222/2010, s. 177)

Virkamiehellä on päätöksenteossaan tietty harkintavalta soveltaa lakia ja muita päätöksentekoa ohjaavia säännöksiä. Kysymys voi olla oikeudesta ratkaista, mikä asiassa on tarkoituksenmukaista tai siitä, että säädökset edellyttävät tulkintaa ja soveltamista yksittäistapauksissa. Virkamiehen harkintavaltansa rajoissa tekemiä ratkaisuja ei voi pitää virkavelvollisuuden vastaisina. Ratkaisu, jota esitettyjen perustelujenkin valossa voidaan pitää huonona, ei välttämättä osoita asianomaisen päättäjän rikkoneen virkavelvollisuuttaan. (Rikosoikeus 2008, Lappi-Seppälä, Hakamies, Koskinen, Majanen, Melander, Nuotio, Nuutila, Ojala, Rautio).

Johtopäätökset:

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella Sulkko on tehnyt asiassa tutkinnan päätöksen 5.4.2020. Päätöksestä käy ilmi asiassa hankitun kattavasti erilaista selvitystä esitutkintalain mukaisen esiselvityksen suorittamiseksi. Sulkon ratkaisu on varsin yksityiskohtainen ja huolellisesti perusteltu. Päätös sisältää myös ohjeistuksen siitä, miten asianomaisen on toimittava halutessaan jatkaa asian selvittämistä.

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella Sulkon tutkinnan päätös on esitutkintalain 11 luvun 1 §:n mukainen eikä asiassa ole esitetty muutaakaan selvitystä siitä, miten Sulkko olisi rikkonut virkatoiminnassa noudatettaviin säännöksiin tai määräyksiin perustuvan virkavelvollisuutensa. Asiassa ei ole nähtävissä selvityksen perusteella sitä, että Sulkko olisi toiminut esimerkiksi esteellisenä tai laiminlyönyt

selvittää esitutkinnassa esitutkintalain 2 luvun 1 §:n perusteella selvittävät seikat.

Virkatoiminta pitää sisällään harkintavallan käyttöä eikä ole nähtävissä, että Sulkko olisi jollain tavoin ylittänyt tämän harkintavaltansa siten, että asiassa olisi syytä epäillä rikosta. Virkatoiminta sisältää harkintavaltaa säännöksen sisällöstä. Se voi tarkoittaa sitä, että perustellusti voidaan laillisesti olla eri mieltä säännöksen sisällöstä. Näin tilanne on esimerkiksi eri oikeusasteiden päätyessä erilaisiin ratkaisuihin. Tästä on kuitenkin erotettava harkintavallan väärinkäyttö. Harkintavaltaa käytetään väärin, jos säännöstä käytetään toiseen tarkoitukseen kuin on tarkoitettu taikka ylitetään säännöksen soveltamisala. Harkintavallan ylitys on rangaistavaa, jos se on ilmeistä. Tämä ilmenee Ilkka Raution kannasta teoksessa Rikosoikeus s. 1296 ja Pekka Viljasen teoksessa s. 335-336, 336, 339-342. Näin on todettu myös KKO 2000:14 ja KKO 2006:33.

Se, että tutkinnan päätös ei ole asianosaisen mielenmukainen ei automaattisesti merkitse sitä, että päätöksentekijää olisi aihetta epäillä rikoksesta.

Se, että jollain asianosaisella olisi yhteyksiä poliisiin tai ns. oma mies poliisissa ei ole esitetty muuta kuin Kavoniuksen oma epäily.

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella asiassa ei ole esitetty mitään konkreettista, objektiivisesti havaittavissa olevaa seikkaa siitä, että asiassa olisi syytä epäillä rikosta. Pelkkä väite rikoksesta tai oma käsitys rikoksen tapahtumista ei vielä ylitä esitutkintakynnystä. Erityisesti Kukon ilmoitetun toiminnan johdosta ei käytettävissä olevasta selvityksestä ole nähtävissä hänen osallisuuttaan tutkintaan tai tutkinnan päätöksen tekemiseen.

Asiassa ei siten aloiteta esitutkintaa.

Lainkohdat

Esitutkintalaki 3 luku 3 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.
Tämä päätös ei vapauta mahdollisesta vahingonkorvausvelvollisuudesta. Asianomistajalla on oikeus itse nostaa syyte (Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 1 luku 14 §).
Ratkaisuun tyytymätön voi harkintansa mukaan kannella päätöksestä.

Allekirjoitus

Heidi Savurinne
Aluesyyttäjä
määrättynä tutkinnanjohtajana

Tiedoksi

Kavonius
Kukko
Lounais-Suomen poliisilaitos / Jetro Hanhilampi

Sisä-Suomen poliisilaitos / Pasi Nieminen

Muuta huomioitavaa

Asiakirjoja EI arkistoida Valtakunnansyyttäjän toimistossa. Asiakirjat on tilattavissa Sisä-Suomen poliisilaitokselta. Tarkemmat ohjeet tilaukseen liittyen löytyvät osoitteesta www.poliisi.fi.